

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítónak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felolvas szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőnő és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket előfordul és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Nevezetes beszédek.

Az utóbbi napokban nevezetes beszédek hangzottak el kaszinókban, egyesületekben, amelyek közül egyik-másik valószínűségi gondolat-szikkakat hengergetett. S eme beszédekben vörös fonálként húzódik végig ama jogosult aggodalom, amely az u. n. román-paktum nyomában keletkezett az egész országban.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület legutóbb tartott igazgatósági ülésén Széll Kálmán határozottan elítélte a paktumot, midőn úgy nyilatkozott, hogy ebben az ügyben csak egyes közigazgatási kérdésekről lehet szó, amelyet paktumok nélkül kell tisztázni. Meg kell hallgatni mindenkit, de paktumot kötni nem szabad.

Ugyanezzel a dologgal foglalkozott Wekerle Sándor két beszédjében is. Az elsőt az Országos Kaszinó nagygyűlését követő lakomán mondotta, ahol nyíltan reámutatott a faji erőviszonyok arányának eltolódására.

Ugyancsak e kérdéssel is foglalkozott második beszédében is, amelyet a Széchenyi lakoma alkalmával mondott a Nemzeti Kaszinóban. Wekerle ezen beszéde valószínűségi eseményszámba ment s a Nemzeti Kaszinó fényes terméből szétáradt igazsá-

gaival, axiómaival, következtetéseivel, hazafiasan meleg érzéseivel, bölcs intelmeivel az egész országra Wekerle ezen klasszikus beszédeivel elérkezettnek látta az időt, hogy — előkelően bár — kemény kritikát mondjon a mai romlott közállapotok fölött. Beszédeiben elhangzott igazságok, ha azokat komolyan megvalósítanák az erre hivatott tényezők az életben, végre meghoznák politikai állapotaink várva-várt jobbrafordulását, ami szintén csak úgy történhetik meg, ha az arra hivatottak az ezen beszédben elhangzott intézkedéseket meg is szivlelnék. Széchenyi szellemében ajánlja az erők tömörítését, a kérdések alapos előkészítését és megvitatását, az ellenvéleményeknek nem a legyőzését, hanem a meggyőzését és megnyugtatót, a túlzások elkerülését s az arany középut beartását.

Frappáns szavakban emlékezett meg a fent, s alant tapasztalható terror-ról, midőn felemlíti, hogy a terror uralja köz- és magánéletünket, s még a törvényhozás terneiben is a kölcsönös terror elszomorító jelenségeivel találkozunk. Szomorú színekkel festi az erkölcsi felfogás meglazulását a politikai téren. A sokat vitatott jogok kiterjesztéséről azt mondja és pedig helyesen, hogy Széchenyi nyomán nem a jogok kisebb vagy nagyobb kiterjesztésére felteti a fősúlyt, hanem arra,

hogy egy minden irányban megtisztult köz-felfogás kísérje és vezesse be azokat a köz-életbe, kik eddig még abban részt nem vettek. Különösen hangsúlyozta beszédében, hogy Széchenyi ellenfelében is csak tiszta intenciót feltételezett. Wekerle ezzel azokra célozgatott, akik elég botorul s szánalomra méltóan — az ellenkező nézetet levők meggyőzését kétségbe vonják.

Nagyon szépen fejtette ki Wekerle, hogy a rendszeres munka, a tevékenység felbresztése és irányítása mily sok értéket tudna elővarázsolni hazánk ma parlagon heverő anyagi és szellemi kincseiből.

Ez igaz. Csakhogy ezen parlagon heverő kincseket a mai túlfeszített politikai állapot nem engedi felszínre jutni, ide egy más alakulás, egy oly rendszerváltozás kell, mely az eddigi részben szétforgácsolt, részben homlokegyenest ellentétes — különben értékes — erőket harmóniába tudja hozni.

Nagy horderejű s a mai gerinctelen világban szinte meglepésszerű, bátor beszédet mondott Háromszék-vármegye közgyűléséről Szentkereszt Béla báró, főispán. Ugyanis midőn bejelentette, hogy a közgyűlés előtt van az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület ismeretes indítványa a román-paktum ügyében, s egyuttal a vármegyei függetlenségi párt részéről is érkezett indít-

Veszprém város története a török idők alatt

— Könyvismertetés. —

Ezen a címen adta ki Erdélyi Gyula a derék, törekvő tanárjelölt munkáját, melynek megjelenését bitoros főpásztorunk áldozatkészségének köszönhetjük. Mint a könyv címe is mutatja, Veszprém városának azon korbeli történetét tárgyalja, amely korban szegény hazánk szelvény-hosszában a török martaléka volt. Annak a kornak Veszprémre vonatkozó történetét tárgyalja ez a szépen megírt, hasznos munka, amely korban rombadólt hazánkban minden, mit az elődök vallásos hite, hazafias lelkesedése és minden szép és jó iránt tanusított kulturális érzéke bármilyen is létrehozott.

Annak az országos rombolásnak, annak a nemzet- és kultúra-pusztító veszedelemnek Veszprém városára vonatkozó s így helyi érdekű részleteit sorolja fel a fiatal szerző a fontos tárgyhöz illő komolysággal, részletességgel és ami egyik becsét adja a munkának, hiteles források alapján.

Mindaz, amit előad, a források nagy szorgalomra valló tanulmányozásának eredménye. Az az odaadás pedig, mellyel a tárgyon csúng, az a hazafias lelkesedés, mely művenek minden lapján felviláns, meg vonzóbbá, még melegebbé teszük előadását.

A munka Veszprémnek a mohácsi veszedelem után való szereplésével kezdődik. „Veszprém városa a rendszeres török támadások előtt” című I. fejezetében a keleti királyválasztás okozta zavarokat s ezen zavarok közben Veszprém szereplését ismerteti a szerző. Magától értetődik, hogy a főszerep ebben a korban is Veszprémnek, mint régi egy-

házi és kulturális központban a püspökségre és a káptalanra esik.

Mielőtt a török veszedelem hazánkra zudult volna, ennek előkészítőjeként megtörtént a gyászos szakadás a kettes királyválasztás terén, ami minden jog- és törvénytisztelést és minden emberieséget száműzött már hazánk határaitól, még mielőtt a török a nyakunkra üt volna. Talán soha csunyhább formában nem nyilatkozott meg nálunk az emberi kapzsiság, mint a nemzeti szakadásnak ebben a gyászos korában, mikor az ellenpartiaknak az volt a legfőbb vágya és törekvése, hogy egymás birtokait minden jog és törvény ellenére elutaladjoníthassák vagy pusztíthassák. A veszprémi püspök péleául Ferdinánd-párti léven, az időközben Janos királyhoz parolt Török Bálint ezen a címen elfoglalta a várat 1537-ben, azt iróztatosan elpusztította s lakóit fogságba hurcolta.

Ha a magyar országszerző így bánt el a saját véreivel, akkor mit lehetett várni a tőlünk minden tekintetben idegen ázsiai barbar töröktől?

Amint már említem, az országosan uralkodó felfordulási állapotoknak kisebbített képet szolgáltatja ez a munka. Hogy pedig mennyire felfordult állapotok és erkölcök uralkodtak ebben az időben még egyházi téren is, ahonnan pedig egyedül lehetett volna várni a törvénytisztelnek és erkölcösségnek nemi kis jelet, — azt legjobban megismerjük Kecheti Márton, ezen kor egyik veszprémi püspökének viselt dolgaiból. Megtudjuk Erdélyi Gyula munkájából részletesen, hogy Kecheti Márton főpap léte semmiben sem különbözött korának többi martalóc nagyuraitól. Meg a káptalan és a veszprémi apácák is panaszkodtak ellene „mivel több jogszájakat elfoglalt és barmaikat elhajtatta”. Továbbá „nem volt hajlando a kezében levő Janos-párti foglyokat szabadon bocsajtani,

még az esetben sem, ha Török Bálint viszont szabadlábba helyezi a nála lévő Ferdinánd-párti foglyokat.” Ugyancsak Pethő Ferenc özvegye gyermekei, rokonai és barátaitól kiserve személyesen jelent meg az országgyűlésen, hogy panaszt emeljen Kecheti Márton ellen, aki Tanika varát „árulás utján önkényesen elfoglalta s valóságát kirabolta”. Megjegyzendő, hogy a nevezett város a környékbeli egyházak és magánosok kincsei és egyéb vagyonát volt biztonság kedvére elhelyezve. Az özvegygel magával leirhatatlan módon bánt el s végül háznépevel együtt a várból kiutasította. A rendek méltó felhaborodással hallgatták az özvegy előadását s a királyhoz fordultak elégtételért.

Romlott korának romlott fia volt Kecheti, aki miután kifosztotta a székesgyeházat és értéktárgyait elpazarolta, miután a püspökség javainak idegen kézre jutása miatt jövedelemre már nem számíthatott s miután több botrányt főpap léteére alig követhetett volna el, — elhagyta az általa annyiszegény- és gyalázzattal bemocskolt egyházat: apostatait s megnősült, Drugeth Antal leányát vévén feleségül.

Ne részletezzük tovább ezeket az erkölcsileg szomorú állapotokat, nézzük helyetlünk a török barbársága által okozott veszedelmet s ezek között első sorban Veszprém városának helyzetét ebben a nemzet-emésztő korban.

Erdélyi könyvenek II. fejezete a törököknek Veszprém ellen intézett támadásaival foglalkozik. A vár először 1552-ben került török kézre, amit nagyban megkönnyített a magyar védősereg egymásközt való civakodása. Mikor Ali pasa a leghevesebben ostromolta a várat, akkor valóságos harcot folytattak egymás ellen a védők!! Nem is volt ilyen körülmények között más hátra Vas Mihály parancsnoknak, mint csekély őrséggel

rokonszenvvel fogadja az eszmét, s így alapos a kijelentés, hogy törekvéseiben támogatni is fogja.

A központnak nagyméretű fáradtságos és nagy költséget igénylő munkája a különböző helyi viszonyokon és érdekeken alapuló szétágazások miatt sokszor nem érvényesülhet külön-külön, a központi eszme és így a vidék egyéni erőinek érvényesítése sem válik lehetővé a hatalmas központtal szemben.

A decentralizáció esetén a központi irányítás mellett lehetővé válnék tehát a helyi erő beállításával külön-külön helyi eredményeket elérni és az ilyen csoportok tömörülése és sikerei mindig a központ tömörülését és sikereit jelentenék.

A központi vezetés ebben az esetben még mindig foglalkozhatik olyan általános kérdésekkel, amelyek az egész keret javára szolgálnak s gyakorolná a fennhatóságot, a protektorátust az egyes helyi csoportok felett.

A decentralizáció módozatainak kivételét itt különösen ismertetni szükségesnek nem tartom, hiszen olyan általánosok és ismertek, hogy azok ugyszólván önmagukból keletkeznek.

Midőn tehát ezen indítványomat a t. közgyűlés jóindulatába ajánlani bátorodom, még csak annyit vagyok bátor ideírni, hogy körülbelül hogyan gondolom én a decentralizáció keresztülvételét.

A Balaton Szövetség minden számottevőbb nyaraló telepen, ahol megfelelő számú rendes és pártfogó tagja van, helyibizottságokat létesítene, amelyek minden 10 tag után egy-egy tagot küldhetnek a központ választmányába, ahol ezen kiküldöttök a helyi csoport érdekeit képviselik. A csoportbizottságok szervezetét, ügyvitelét és viszonyát a központhoz az igazgató választmány által létesített szabályok állapítják meg, amelyek a központ vezetőszékének intenciója szerint irányítják az egyes csoportok működését, szabályozva egyúttal az anyagi kérdéseket is.

Kinek volt igaza?

E cím alatt a múlt heti számban a városi szakkbizottságoknak azonnal való megválasztása iránt tett javaslatom kriuzátait.

A cikkben a tények úgy vannak csoportosítva, hogy dr. Sándorfi Kázmérnak a tavaszi rendes közgyűlésre való halasztási indítványa volt a szervezési szabályrendeletnek megfelelő, tehát helyes és hogy ezt még a laikusok is belátták.

Ellenben az én álláspontom, habár jóhiszemű volt, nem felelt meg a szabályrendeletnek, nem volt kellőleg megfontolt és így: „helytelen, nem célzott eredményeknek lett előidézője.”

hogy az élet küzdelmei között nem mindig a nagy harcok, az élet halál küzdelmei azok, amelyeknek szerencsés és végtelen bemenetelük dönti el a küzdő felek sorsát. Az életnek apróbb szenvedései, töviszúrássai gyakoribb mélyebb sebeket okoznak, melyek nagyságára, vagy sohasem gyógyulnak. A kiváló megfigyelő szemével látja a mindennapi élet küzdelmeit, de felhasználja saját élményeit is, ami gyakoribb bizonyos subjectiv színezetet kölcsönöz elbeszéléseinek. Magának az írónak subjectivitása lép előtérbe és önkentelenül is érezzük, hogy az egyik vagy másik elbeszélésnek a hőse maga az író, ki meglepő közvetlenséggel és őszinteséggel tárja olvasói elé életének egy-egy rejtettebb mozzanatát. Ez a közvetlenség és őszinteség nincs rovására az elbeszélés megkívánt tárgyilagosságának. Bár halljuk a panasz kesergő hangját és aterezünk az író egyéni fájdalmát, még sem válik ez a subjectivitás az elbeszélések meseinek hátrányára. Az író alanyisága tehát nem lesz urrá a történetekben, csak egyéni színezetet kölcsönöz azoknak.

Ebből a szempontból állíthatjuk, hogy Vértessy Gyula elbeszélései lényegesen különböznek társai hasonmestermékeitől. Vértessy Gyula más-ként mesél mint akár Herczeg Ferenc, akár Lovik Karoly, akár az utjabbak. Herczeg Ferenc megszokott tárgyai és azok még megszokottabb környezetei, stilusának határozott egyéni vonásai, Lovik Karolynak visszatérő sablonja, az utjabbak erőltetett naturalizmusa, vagy keresettségé nem találhatók Vértessy novelláiban. Vértessy érdekesen mesél, de úgy, hogy a mesemondó alakját is látjuk. Vele együtt aggódunk, vagy szomorkodunk. Megérezzük az élet meleg lüktetését, megértjük alakjainak tetteit, sajátjuk tévedéseiket, velük együtt érezzük az élet küzdelmeivel járó terheket, vagy elkeseredünk. A folyton változó érzelmei skáláján pedig ott ural-

Vagyis én vagyok az oka, „hogy a bizottságokban ezután is többségben lesz a városi párt.”

A kritikát, ha alapos és igazságos, tisztelem. De ezután a megdicséret cikkirő tévedésben volt.

A képviselőtestület a törvény szellemének megfelelően, jogosan, célzerűen és az önkormányzati jog szempontjából feltétlenül helyesen járt el és a szabályrendelettel sem jött ellentétbe, midőn a szakkbizottságot a január 29-iki közgyűlésen megválasztotta, feltétlenül a cikkirő szerint kiegyesíttette, mert

az 1886. évi XXII. t.-c. 53. §-a így szól:

„Ha a választás a... választókerületekben befejeztetett, az a párt... az új képviselőtestületet megalkalmazás végett összehívja és egyidejűleg a tisztújítás napját is kitűzheti.”

A szervezési szabályrendelet 7. §-a szerint az 1—11 alatti szakkbizottságok 6 éventet választanak;

a 13. §-a szerint a bizottságok legalább 15 tagból és legfeljebb 24 tagból állnak „es legkésőbb az általános tisztújítást követő legközelebbi közgyűlés alkalmával 6 évre választandók és a tavaszi rendes közgyűlést éventekint kiegészítendők.”

Az 1886. évi XXII. t.-c. 41. §-a szerint:

„A képviselőtestület választás alá eső tagjai 3 évenként 6 évre választanak.”

„Három év eltelével a póttagok és azon rendes tagok, akik a szabályszerű hat évet már kitöltötték minden 3. év végen kilépnek... de újra választhatók.”

Veszprémben a választott képviselők fele, vagyis 35 képviselő az 1913. év végen kilépett, helyükbe jöreszen mások választottak meg.

Az 1907. évi december végén megválasztott képviselőknek mandátuma 1913. évi december hó 31-én lejárt.

Ugyanekkor megszűnt szakkbizottsági tagsági minőségük is.

Kétségtelen tehát, hogy 1913. évi december 31-ike után a képviselőtestületnek legalább is $\frac{1}{2}$ része a 3 évvel előbb megválasztott szakkbizottságokban törvényesen képviselve nem volt.

Azt hiszem aligha tévedek, ha a törvény 53. §-ának a képviselőtestület megalakulása parancsolólag előírt intézkedését akként értelmezem, hogy a megalakulás a szakkbizottságokra is kiterjesztendő annál is inkább, mert ezen bizottságok a képviselőtestületnek lényeges szervei és részei lennének, kell, hogy a megalakulás ezekre is kiterjesztéssek, mert különben egyrészt a képviselőtestület megalakulása egyszerű megválasztási és berekésztési alakisságga törpülné, másrészt az önkormányzat elvei az adott esetben f. évi január 1-étől a tavaszi rendes közgyűlésig, vagyis körülbelül április végeig nem ér-

vényesülhetnének, ez idő alatt a három év előtt megalakított szakkbizottságok csak lennének és azokban a képviselőtestületnek 1913. évi december végén újonnan választott $\frac{1}{4}$ része nem érvényesülhetne és képviselve nem lenne.

Már pedig a törvény 125. §-a és a szabályrendelet 7. §-a értelmében költségvetési, tehát számadási és fontosabb ügyekben a szakkbizottságok feltétlenül meghallgatandók.

Olyan bizottságnak törvényességéhez, amelyekben a képviselők $\frac{1}{4}$ része képviselve nincs, kétség fér.

Ezen kétség a január 1—29-ig csakán működött bizottságok javaslataira nevezve 1913. évi december 31-ike után tényleg fel is merült.

Ezt tudva és megmondolva azt, hogy a tavaszi rendes közgyűlés a pénzügyi, gazdasági, világtársi, vasúti stb. bizottságokra, a külsőben levő tüzelőanyag építése és a villamostelep rendezése ügyekben rendkívül fontos teendők válnak és hogy a számadások a törvényesen alakult pénzügyi bizottság részéről a tavaszi rendes közgyűlés előtt a törvényről fogva feltétlenül elbírálandók.

csak kötelességemet teljesítettem, midőn a pártok törzsfőnökeinek halasztási indítványával szemben azt javasoltam, hogy a szakkbizottságok azonnal megválasztassanak; mert ezt a törvény 53. §-a is így kívánja, a szabályrendelet is előírja, de legalább is nem tiltja, mert azt mondja: „legkésőbb az általános tisztújítást (tehát per analoგიam a megalakulást) követő legközelebbi közgyűlésen a szakkbizottságok megválasztandók és (mert a legkésőbb szó hatálya az egész mondatra kiterjed) legkésőbb a tavaszi rendes közgyűlésen éventekint kiegészítendők.”

Az alakuló közgyűlés január 28-án volt, tehát a 29-iki legközelebbi közgyűlésen a választás a szabályrendelet szerint kötelező volt.

De ettől eltekintve a szabályrendelet legkésőbb szavát értelmezve a képviselőtestületnek minden esetre jogában, sőt a fennebbieket szem előtt tartva érdekében is állott a szakkbizottságokat a tárgyszózatnak megfelelően január 29-én megválasztani.

Arról nem tehetek, ha javaslatom valamelyik párt érdekében nem felelt meg, de hát én ügyési minőségemben egyik párthoz sem tartoztam.

Közzében dr. Sándorfi ur indítványa csak a kiegészítés, tehát nem az újra választás és újra alakulás elhalasztására irányult, az ő indítványa szerint tehát a régi tagok megmaradtak volna, már pedig azok szerinte túlnyomórésztben a másik párthoz tartoztak. Dr. Csete Antal főügyész.

A kaposvári kath. kör közgyűlése.

A kaposvári kath. kör január 25-én tartotta évi rendes közgyűlést dr. Zimmert József prépost-plebános egyházi elnök vezetés alatt. A kör vezetősége a folyó évre a következőképpen alakult meg: világi elnök gróf Somssich Béla, egyházi elnök dr. Zimmert József, világi alelnök dr. Csonka Ede, egyházi alelnök Gréber Gyula, igazgató Eperjessy József, főtitkár Illés Gergely, titkár Gilicze József, háznagy Ughy János, pénztáros Lengyel Benő, könyvtárosok Horváth József és Vágó Pál, ügyész dr. Forgács György.

Az elmúlt évben elismerésre méltó jóakarattal igyekezett a kör kulturális feladatainak eleget tenni. Dr. Vass József és Burján Karoly a destruktív irányzatokról tartott előadást, Bús Jakab jesus-társasági atya 1913. január 29. 30 és 31-én konferencia-beszédeket tartott, Bebesi István a párbajról, majd ismét Burján Karoly a kapitalizmusról értekezett. A hazafias érzés ápolására március 15-én ünnepély volt szép és nívós programmal, számos ünnepelő jelenlétében. Rendezett a kör pásztorjátékok, melyet szokatlannal nagy közönség előtt a karacsony ünnepnek alatt négyzer mutatót be. Volt számos kabaré, táncvigalom, színelőadás.

Anyagiakban az elmúlt évekhöz viszonyítva örvendetes a haladás. Az építkezési költségekre felvett kölcsön és egyéb az előző években felvett fogyasztási hitelek kamataiban 5030 korona terhelte a kört az 1913. évre, ehhez járult az 1912. évből fedezetlenül hagyott 1162 korona összegű hátralék, így a körre nehezedő összes terhek 6192 koronát tettek ki. Biborok-püspök ur Ó Eminenciája 2000 korona segélyt el járult ezen terhek fedezéséhez, amiért Kaposvár város katolikus közönsége a legmélyebb hálával viseltetik iránta. Ezt az összeget amortizációs kölcsönei fedezésére fordította a kör és az ezen túl fennmaradt 4192 koronát képes volt saját bevételeiből fedezni, sőt kisebb kölcsöneit 5000 koronáról 2200 koronára redukálta s így ki-

Dr. Perényi József.

A Dunántul legszolidabb és egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföld legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánlkozik a főtisztelendő Klerusnak **oltárok, szőszékek, sfációképek, szobrok, keresztlőkutak, urkorporsók stb. legművészebb előállítására, valamint ilyenek stilszerű s kiváló ízű restaurálására, illetve festésére és aranyozására.**

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálók

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig.
Antik utánzása, illetve antikszéri festés, aranyozás, polyrozott márványozás, színes pácolás.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

● A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. ●

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

Dr. L. Z. Budapest. B. cikkét elolvastuk, de most sem vagyunk hajlandók elhinni, hogy Farkas Pál írta.

IRODALOM.

* A pápai jókai-kör évkönyve. XIX. évfolyam az 1912—13. évi szerkesztette Dr. Körös Endre. Pápa 1913. 84. l. Az előtűnk fekvő füzetben dr. Körös Endre beszámol a pápai jókai-kör múlt évi munkásságáról. A pápai jókai-kör a Dunántul kulturális egyesületei között szorgalmas munkásságával az elsők között áll. A jókai-kör Gyurátz Ferenc elnöksége alatt kétszáznegyvennyolc tagból áll. A kör az elmúlt évben tizenegy házestélyt tartott, amelyek iránt a közönség mindenkor meleg érdeklődést tanúsított. Az estélyeken előadott dolgozatok közül kiemeljük Bogár Istvánnak a római nőnevelésről tartott felolvasását; Pongrácz József a magyar diákoknak Angliában való iskolázásáról értekezését; Fejes Zsigmond a földnek, mint égitestnek kifejlődéséről olvasott föl; Kis József szabad előadást tartott a bűnösök iránti szeretetről; Molnár Kálmán érdekes adatokkal szolgált Pápa város múltjából; hasznos tanulmányt közölt a nyelvtanulásról Sarudy György; dr. Körös Endre tartalmas előadása községzet szabadságáról külön figyelmet érdemel, de valamennyi közül leginkább dr. Kaposy Lucian felolvasása; az esztétikai érdeimekről válik ki. Végül megemlítjük, hogy a kör elnöke Gyurátz Ferenc, a jókai szellemére való hivatkozással tiltakozik a „vérvád” ellen: „A keblünkben élő emberszeretet, a keblünkben lobogó igazságérzésnek hódolunk akkor, ha lelemeljük a lelkiismeret megbotránkozásának szavát a kevi vérvád ellen. Öröksük meg jegyzőkönyvünkben tiltakozásunkat a kegyetlen ösgyűlölködés megújulása ellen! Így cselekedvén, méltók legyünk példányképünk „Jókai Szelleméhez!” Mi köze van ennek egy irodalmi körhöz? Vagy éppen jókai szelleméhez? (p. 1.)

* Kis Könyvtár: A kath. hívek számára. Kiadja a Jézustársasági rendház Budapesten, VIII. Maria-utca 25. Egyes szám 10 f., kettős szám 20 f., 100 drb. egyes szám 8 K., kettős szám 16 K. Kis könyvtár közös címe számos füzetnek, melyeket Jézustársasági atyák részben már megirtak és kiadtak, részben ezután loznak megírni és kiadni. Eddig öt füzet jelent meg: Jézus Szívenek nagy Igerete (Bangha B.), Örök igazságok (Jámbor L.), Ne mentesd magad (Müller L.), Levelek egy Maria-leányhoz (Jámbor L.), Gyónás és egészség (Biro F.). — A Kis Könyvtárt eddig még keves helyen ismerik az országban; de ahova híre elhatott, ott megkezdte hódító útját a katolikus családkörében. Mióta az első füzet megjelent, három hónap telte el s azóta máris 24 ezer példányban forognak a Kis Könyvtár eddigi számai a katolikus hívek kezében. Ez a gyors elterjedés legjobb ajánlása a Kis Könyvtárnak és azt bizonyítja, hogy a Kis Könyvtár nemcsak hasznos, de kedves olvasmányja is a kath. híveknek. A következő füzetek is számos olyan kérdésről fognak tárgyalni, melyek mélyen belevágnak a gyakorlati katolikus hiteleibe: Isten jeteről, a lélekéről, a vallásról, a hitetlenség okairól, a csodáról, az egyházirol, a szocializmusról, a sajtóról, a szabadkőművészegegről, a hullaégetésről, a babonáságról, a szellemidézésről stb. A füzetek megjelenése nincsen időhöz és sorrendhez kötve. Új füzetek megjelenését kath. lapok jelzik.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Lendvay István népművész és Lakatos Lujza leánya Jolán Erzsébet r. kath. — Sipos Dezső géplakatos és Cinger Eteika fia Dezső r. kath. — Ludasi Béla divatáru kereskedő és Neu Irma leánya Ilona Magdolna Erzsébet izr. — Hapfi József ácssegéd és Nagy Mária fia Kálmán, László r. kath. — Benkó János máv. mozdonyfűtő és Pölöskey Éva fia Sándor ág. n. ev. — Soós Ferenc cimentessegéd és Csima Mária fia László r. kath. — Mészáros Ferenc v. rendőr és Babos Mária fia Ferenc r. kath. — Raksányi Zoltán lodrázipáros és Györfly Róza leánya Margit Erzsébet ref. — Király László Lajos államasuti kocsisztító és Körmendy Julitana leánya Erzsébet r. kath.

Halálozás.

Zolnai István r. kath. 3 hónapos. — Reichardt János r. kath. 2 éves. — Hajek Ede cukrázipáros r. kath. 72 éves. — Szücs János József r. kath. 2 hónapos. — Brukner László r. kath. 14 hónapos. — Pillitz Mór szeszkereskedő izr. 53 éves. — Arvai Flórián r. kath. 3 hónapos. — Szloboda Endre r. kath. 4 éves.

Házasság.

Léber János napszamos r. kath. és Hock Erzsébet r. kath. — Hock János napszamos r. kath. és Repási Anna r. kath. — Hadnagy József máv. helyettes pályaud r. kath. és Tóth Borbála házicseled r. kath. — Villand János honv. őrmester r. kath. és Brazsil Margit r. kath.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár VESZPRÉM

f. é. február hó 1-től kezdődőleg

állandó betétek után : : : 5⁰/_o

folyószámla betétek után : : : 4¹/₂⁰/_o

kamatot fizet. — Intézetünk fizeti a tőkeamat-adót is.

MIELŐTT SZÖLŐVESSZÓT SZÖLŐOLTVÁNYT, — BORT —

gyümölcs- és diszfát

vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes árjegyzékünket, mely mindenkire nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. — Pontos cím:

Szücs Sándor Fia

szőlőoltványtelep és bortermelő részv.-t. BIHARDIÓSZEG.

Főbb forgalmu helyen,

hol rőfösáru szakmában üzletek vannak, azonnali kibérlésrenagyobb cég helyiséget keres. **Cím a kiadó-hivatalban.**

Csak 8 napig

Üzletáthelyezés

miatt raktáron levő többféle áruk önköltségi áron alul adótnak el

● Mindenki használja ki ezt a kedvező alkalmat ●

	filler
Mohai Ágnes	1/2 lit. 16
Borszéki savanyúvíz	1 „ 24
Ferenc József kristály keserűvíz	1 „ 20
Vita, olyan mint Salvator	1 „ 28
Répati, olyan mint Giesshübl	1 „ 35
	1 „ 24
	1 „ 36
	1 „ 36

Likőrök, Pecsénye- és csemegeborok, Pezsgők nagy választékban

Csomagolt finom Teák 40% árengedménnyel

Finom főző Csokoládé, 1 tábla 60 f.

Többféle áruk, melyek mind nem sorolhatók fel, jutányos áron kaphatók

SZEMEREYNÉL
Veszprémben

Templomgyertyák minden nagyságban.
4-szer finomított örök-lámpaolaj, melynek tisztaságért szavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szíves figyelmébe ajánlja magát **GYENES ÉS SZABÓ** fűszer- és csemegekereskedő cég, mint Nagykanizsán egyetlen katolikus e szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb. Szíves pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (ezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Nagy raktár az összes ásványvízekből.

Telefon-szám 91.

Meghívó.

A Veszprémmegyei Takarékpénztár Részvénytársaság huszonkettedik

évi rendes közgyűlést

Veszprémben, az intézet saját házában tanácsstermben 1914. évi február hó 22. napján d. u. 3 órakor tartja meg, mely közgyűlésre az évi mérleg közzététele mellett a tisztelt részvényesek ezennel meghívóznak és pedig azzal a figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 51. §-a értelmében a közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja jogát, aki a közgyűlést megelőzőleg legalább 1 hónappal nevére irt részvényét a közgyűlést megelőzőleg legalább 1 nappal az intézet pénztárába leteszi.

A közgyűlést 8 nappal megelőzőleg közzétett mérleg és a közgyűléshez intézett igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés az intézet hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés s az ezek kapcsán beterjesztett 1913. évi számadások megvizsgálása, a mérleg helybenhagyása és a felmentvény megadása.
2. Az 1913. évi üzleti eredmény felosztása, illetve az osztalék megállapítása.
3. Választmányi bejelentés az igazgatósági és felügyelő-bizottsági fizetések és a választmányi jelenléti díjaknak és egyéb tisztviselői illetményeknek a következő évre való megállapítása tárgyában.
4. Az alapszabályok 72. §-ának módosítása.
5. Az igazgatóság és választmány által alkotott nyugdíjszabályzat jóváhagyása.
6. Az alapszabályok 72. §-a értelmében 4 felügyelő-bizottsági rendes és 2 póttagnak 3 évre megválasztása.
7. Az alapszabályok 62. §-a értelmében 3 választmányi tagnak 1 évre, 3 választmányi tagnak 2 évre és 9 választmányi tagnak 3 évre való megválasztása.
8. A közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal az igazgatóságnál az alapszabályok 55. §-a értelmében netán bejelentendő indítványok tárgyalása.
9. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tagnak elnökiül leendő kijelölése.

Veszprém, 1914. évi február hó 3.
Veszprémmegyei Takarékpénztár R.-Társ.

Meghívó.

A veszprémi Szikvizgyár R.-Társ.

XX. évi rendes közgyűlést

a Korona szálloda földszinti termében 1914. évi március hó 1-én délelőtt 10 órakor tartja meg, melyre az igen tisztelt részvényeseket ezennel meghívja azzal, hogy az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések, az évi mérleg, nyereség- és veszteség-számla, jövő évi költségeloirányzat a Veszprémi Szikvizgyár Részvénytársaság hivatalos helyiségében, a gyárban, a közgyűlést megelőzőleg 14 naptól fogva megtekinthetők délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig.

A KÖZGYŰLÉS-TÁRGYAI:

1. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az igazgatósági évi jelentés és javaslatok, valamint a felügyelő-bizottság jelentésének tárgyalása.
3. A számadások megvizsgálása, az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozás, az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felelősség alól való felmentvény megadása és az igazgatóság fizetésének bejelentése.
4. Az évi költségvetés megállapítása.
5. Egy igazgatósági tagnak megválasztása.
6. Esetleges indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

A Veszprémi Szikvizgyár Részvénytársaság zárszámadása 1913. dec. 31-én.

Tartozik.	Mérlegszámla.		Követel.	
	K	F	K	F
1. Gép számlának	1475	60	1. Részvény számlától	30000
2. Nikkelezés	387	70	2. Előre felvett lakbér	170
3. Fogat, fűzár	1665	—	3. Tartalékalap számlától	6417
4. Takarmány számlának	752	—	4. Igazgatósági fizetés	1800
5. Szén	93	50	5. Jelzálog tartozás	2340
6. Veszprémmegyei Takarékpénztár	7137	03	6. Fel nem vett osztalék	97
7. Ingatlan számlának	36400	—	7. Tartozások	15978
8. Pénztár	18	07		28826
9. Üveg	16446	78		170
10. Benzin	65	60	Egyenleg:	618
11. Kisebbségi követelések számlának	552	67	Mult évi nyeresemény áthozat	
12. Iroda	160	70	megadózva	4769
13. Ásványvíz	460	—	Házbér jövedelem	2130
14. Szénkészlet	760	—	Évi nyeresemény	169363
	66374	65		3871
				65

Tartozik.	Veszteség- és nyereség-számla.		Követel.	
	K	F	K	F
1. Tűzbiztosítás számlának	53	62	1. Ingatlan számlától	1886
2. Kamat	709	66	2. Szikviz	20817
3. Gyártás	3009	80	3. Ásványvíz	360
4. Gép	310	56	4. Tüzelő	504
5. Jég	1322	67	5. Fogat	37
6. Nikkelezés	50	—	Mult évi megadózott nyeresemény	
7. Munkabiztosító	322	19	áthozat	47
8. Fogat, kocsik, lovak s egyéb eszközök	352	88		
9. Különfélék számlának	256	93		
10. Takarmány	2717	22		
11. Személyzet	8059	14		
12. Adó	2022	23		
13. Benzin	359	44		
14. Iroda	236	40		
Egyenleg:				
Mult évi megadózott nyeresemény áthozat	4769			
Házbér jövedelem	2130			
1913. évi nyeresemény	169363	3871	32	
	23654	15		23543
				15

Veszprém, 1023. december hó 31-én.

Perényi Antal, ig. tag. Dr. Csolnoky Ferenc, ig. tag. Kelemen Imre, ig. elnök.
 Politzer Miksa, ig. alelnök. Dr. Kőszeghy József, i. t. Dr. Réthi Ede, i. t. Dr. Rainprecht Antal, i. t.
 Zsebő József, ig. tag. Werner Károly, ig. tag. Zschman János, ig. tag. Jákóy Pongrácz, ig. tag.
 Jelen mérleg, nyereség- és veszteség-számlát a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében megvizsgáltuk, összes könyveinkkel tételesen összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.
 Veszprém, 1914. január 1-én.

Tauszig Miksa, f. biz. tag. Rigó István, f. biz. elnök. Iffitsits János, f. biz. tag.

Igazgatósági jelentés.

Tisztelt Közgyűlés! A veszprémi Szikvizgyár Részvénytársaság alulírott igazgatósága jelenti, hogy a lefolyt évben teljesített munkásságukkal a gyár fejlődését nagyban szorgalmazták, mely által lehetővé tették az üzlet forgalmát a mult évi kedvezőtlen időjárás dacára is olyan arányban növelni, mely által a részvényesek érdekei teljesen megóva lettek.

A bemutatott mérleg, veszteség- és nyereség-számla tanúsága szerint a részvényesek befektetett tőkéjének kellő biztosítására és azok után várható jövedelem fedezésére 3871 K 32 f. tiszta nyeresemény mutatkozik, melynek felosztására nevezte a következő javaslatot teszi:

Osztaléka részvényenkint	à 5:50	3500	—
Tartalékalapra		200	—
Könyvvezetésért		326	32
Jótekonycélra a mult év szerint		45	—
		Összesen:	3871:32

Kéri az igazgatóság a közgyűlést, hogy az előterjesztett mérleg, veszteség- és nyereség-számlát és költségeloirányzatot elfogadni s a felmentvényt megadni méltóztassék, valamint jóváhagyó tudomásul venni, hogy az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi fizetése 1800 kor.-ban állapított meg.
 Veszprém, 1914. évi január 24-én.

Dr. Kőszeghy József, ig. tag. Kelemen Imre, ig. elnök. Politzer Miksa, ig. alelnök.
 Dr. Csolnoky Ferenc, ig. tag. Dr. Réthi Ede, ig. tag. Werner Károly, ig. tag.
 Jákóy Pongrácz, ig. tag. Dr. Rainprecht Antal, ig. tag. Zsebő József, ig. tag.
 Perényi Antal, ig. tag. Zschmann János, ig. tag.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt Közgyűlés! A veszprémi Szikvizgyár Részvénytársaságnak alulírott felügyelő-bizottsági tagjai jelentik, hogy az 1913. üzleti évben is törvényszerű kötelezettségeinknek megfelelőleg mindenben kellő szigorral és pontossággal jártunk el.

Tanúsítjuk, hogy a könyvek, valamint a számadások vezetése kifogástalan volt, a meglévő vagyon leltározása pontosan, a való értéknek megfelelőleg ejtett meg, a számadások a valósághoz hiven állították össze, melyeket átvizsgáltunk, a könyvekkel és számlákkal mindenben egyezőnek találva, aláírjuk.

Kéri a közgyűlést, hogy a felmentvényt részünkre is megadni méltóztassék.
 Veszprém, 1914. évi január 24-én.

Iffitsits János, f. biz. tag. Rigó István, f. biz. elnök. Tauszig Miksa, f. biz. tag.

Bakos Kálmán

rúsz- és csomagekereskedő
Különlegessége

Finom Hentesárúk
Jardinettok

Déli- és friss Gyümölcsök
Konzervekben dús választék

Hazai és külföldi
Borkülönlegességek

Pezsgők

Ásványvizek nagy raktára

Sajt, Vaj, Konzervfélék,
Sardiniák, Pástétomok

Megjelent az 1914. évi árjegyzék
nagy terjedelemben az összes raktáron levő
árúkról, melyet bárkinék ingyen megküldök

Telefon
55. szám

Sürgőnycim
BAKOS
fűszeres

Telefon 49. (interurbán)

Wellner Gyula
fogműterme

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz.
(Dr. Spitzer-fele ház.)

Ajánlja magát minden a fogászat körébe vágó esetekre.

Szájpadlás nélküli műfogak!

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig Szent István-utca 7-ik szám alatt levő

kályhás üzletemet

ez év november 1-én Eszterházy-utca 11. sz. (volt Pápai-utca) alá helyeztem át. Raktáron tartok saját készítményű cserépkályhákat a legdivatosabb kivitelben, mindenféle színben. Elvállalok továbbá mindenféle kályha- és takaréktűzhely javításokat és átrakásokat a legjutányosabb árban. Gyors és pontos kiszolgálás. — A n. é. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

LILL JÁNOS kályhás-mester

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Egy-két középiskolai osztályt végzett, jó családból való fiú az Egyházmegyei Könyvnyomdába tanulóknak megfelelő fizetéssel felvétetik

HAJEK EDE cukrászdája

VESZPRÉMBEN, Gizella-ter 7. sz.
(Közgazd.-Bank épület.)
Alapított 1870-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy boldogult atyám

ÜZLETÉT

átvettem s főtörekvésem oda irányul, hogy a nagyérdemű közönség legkényesebb izlésének eleget tegyek.

KUGLER ÉS VIKUS budapesti cs. és kir. udvari cukrászoknál,

valamint külföldön szerzett tapasztalataimmal iparkodni fogok a nb. közönség igényeit teljesen kielégíteni.

Az üzletemben rendelt torták, kréme, parfék, szulcok, formafagylaltok, sütemény-különlegességek, thea-sütemények stb. stb. saját felügyeletem alatt a legnagyobb tisztasággal készülnek elsőrendű anyagból s kizárólag thea-vajjal.

Legfinomabb thea-sütemények, piskóták, bonbonok, cukorkák, befőttek nagy választékban mindenkor kaphatók.

Kérem a nagyérdemű közönségnek szives pártfogását. Kiváló tisztelettel:

Hajek Ede,
cukrász.

Megrendelések úgy helyben mint vidékre, vásár- és ünnepnapokon is, pontosan teljesíttetnek.